

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om midlertidig Udsættelse af Tidspunktet for Bortsalg af Hovedgaardene Faurholm og Trollesminde.

(Lovforslaget se Tillæg A. Sp. 2289).

Lovforslaget sattes under Forhandling.

P. Christensen: Allerede i 1871 blev der vedtaget en Lov, som gik ud paa, at disse Ejendomme skulde bortsælges for Statens Regning. Nu have vi paa ny, jeg tror for 3dje eller 4de Gang, faaet forelagt et Lovforslag, der gaar ud paa at udskyde Tidspunktet for Bortsalget af disse Gaarde. Jeg tror ikke, at dette Ting vedblivende skal give sit Samtykke dertil. Jeg tror, her er et Omraade, hvor vi maaske have det noget i vor Haand at fremme en Sag — nemlig Udstykning af større Jordejendomme — som vi anse for en af de største i vor Tid. Jeg tvivler slet ikke paa, at det i dette Tilfælde vilde være fordelagtigt for alle Parter. Jeg skal nævne, at i de sidste Aar, Ejendommene have været bortforpagtede, har man for den enes Vedkommende nedsat Forpagningsafgiften med mellem 3—4,000 Kr., en Gang mellem 3,200 Kr. og en anden Gang med 225 Kr. 80 Øre. Dette er Vidnesbyrd om, at de store Ejendomme ikke kunne klare sig, og at denne heller ikke har kunnet klare de Udgifter, som Forpagteren paatog sig i 1889 eller 1890. Naar dette er Tilfældet, tror jeg dette Ting skal tage under alvorlig Overvejelse, om vi ikke nu en Gang skulde forsøge at faa udstykket disse Ejendomme. Jeg tror ikke, at de ville blive mere værd til den 1ste April 1909, snarere det modsatte. Jeg ser nok, at den ærede Minister tager et vist Forbehold, saaledes at han vil have Ret til at bortsælge en Del Smaaparceller ude i Udkanten af disse Ejendomme til Landarbejdere for at sikre eventuelle Købere af Ejendomme den fornødne Arbejdskraft. Her forekommer det mig desværre ligger den højtærede Ministers Standpunkt til hele den Sag, som vi for et Øjeblik siden drøftede. Det, den højtærede Minister vil, er smaa Parceller i Udkanterne af de store Ejendomme for at sikre den fornødne Arbejdskraft. Jeg tror ikke, dette er Vejen. Der har vist sig i denne Sommer, saa vidt jeg ved, baade hvor offentlige og private have foretaget Udstykning af større Gaarde, en levende Trang til denne For-

anstaltning. Jeg behøver blot at minde om, hvorledes en større Ejendom i Holbæk-Egnen blev udstykket i overordentlig kort Tid, og det Interessentskab — jeg tror, at i hvert Fald 3 Medlemmer af dette Ting vare i dette Interessentskab — fik bortsolgt, hvad de vilde, uden Vanskelighed. Et andet Selskab har jo en Herregaard ved Aalborg, Store Refstrup, og det har vist sig overordentlig let at faa udstykket ogsaa denne Gaard. Men her er ogsaa stillet ganske anderledes Betingelser end dem, den ærede Minister tilbyder, og saa har det private Selskab vel nok endda tjent en lille Skilling i Lommen. Saavidt jeg ser, lader man ved Store Refstrup Lodderne faa en Størrelse af 10 Tdr. Land. Man bygger til en Hest og 4—5 Køer, og tilbyder saa Ejendommen for en Købesum af 4,800 Kr. Man vil indrømme, at dette er ganske anderledes Betingelser end dem, man tænker sig bragt til Veje ved det Lovforslag, vi behandlede for et Øjeblik siden. Jeg kan nævne, at Staten ogsaa har gjort Forsøg i denne Sommer paa en af Sorø Akademis Gaarde. Her har man ikke holdt sig til Reglen med de smaa Lodder, men er ganske prisværdig gaaet den Vej at bortsælge Ejendommen saaledes: en Parcel paa 19, to paa 6, tre paa 4 og to paa 10 Tdr. Land. Og dog ere Betingelserne, der ere budt fra Statens Side, ikke saa favorable, idet Jorden her skulde betales med en Pris af fra 250 til noget over 300 Kr. pr. Td. Land med en Arvefæsteafgift af $\frac{1}{2}$ Td. Byg pr. Td. Land og i Rekognition ved Ejerskifte Arvefæsteafgiften for et Aar, og saaledes, at der fremdeles paahvilede den Servitut, at Ejendommene hverken maa sammenlægges eller udstykkes. Jorderne ere af temmelig daarlig Bonitet, ere daarlig beliggende og have daarlige Vejforhold, og Betingelserne ere ikke gunstige, men alligevel er det lykkedes at blive af med disse Ejendomme. Det synes derfor, at der er en stærk Trang til saadanne Udstykninger. Jeg tilraader derfor det Udvalg, som vil faa med Sagen at gøre, at tage under alvorlig Overvejelse, om man ikke nu, da Regeringen atter forlanger Udsættelse, bør tage Sagen op og søge at faa udstykket og bortsolgt disse Ejendomme. Jeg tror, det nu er det rette Øjeblik, og at Ejendommene ville synke endnu mere i Værdi, hvis vi udsætte det.

Alf. Christensen: Jeg skulde ikke have taget Ordet efter den sidste ærede Taler, hvis hele Standpunkt jeg fuldt ud billiger, naar det ikke var paa Grund af